

אורות השבת

גליון מס' 972

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

מנהל מערכת הרב אברהם טריק

פרשת השבוע בהעלותך

עורך הרב עוזיאל אדרי

דבר רב העיר שליט"א

בכל ביתי נאמן הוא

לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא פה אָל פה אָדָּבָר בּוֹ וּמִרְאָה וְלֹא בְחֵידִית וְתִמְנַת יְהוָה יְבִיט וּמִדּוּעַ לֹא יִרְאֶתֶם לְדָבָר בְּעַבְדֵי בְּמִשָּׁה (במדבר יב, ז-ח)

בכל ביתי נאמן הוא: כבן-בית שיכנס בלא רשות, ואם יצטרך ידבר צרכיו. ואתם כאשר אתודע לכם בחלום תדעו, ואם לא אין לכם רשות לשאול. (אבן עזרא)

הרי לפנינו מעלה מופלגת של 'בן בית' אצל המקום, אשר זכה להיכנס לפניו בלי רשות ולחקור ולדרוש את הכל, עד שהוכתר בתואר גדול נביאי ישראל בכל הדורות – ולא קם נביא עוד בישראל כמשה (דברים לד, ז). וכל כך למה, מפני ש'בכל ביתי נאמן הוא' ואפשר למסור בידיו כל המפתחות (כהגדרת הרמח"ל בדרך ה'). והדברים תמוהים, וכי חלילה יש לפקפק בנאמנותם של כל נביאי ישראל! ברם לשנתבונן בפתח דברי הכתוב 'לא כן עבדי משה', נראה שאין כאן מעלה יתירה של נאמנות, אלא שהיא פועל יוצא ממדרגת העבדות שהיתה במשה רבינו ע"ה. וז"ש הכתוב 'בכל ביתי נאמן הוא', יען כי 'לא כן עבדי משה'.

והדברים יתבארו על פי דברי הרד"ק בהגדרת 'עבד ה'" וזה לשונו (יהושע א, א): 'מי ששם כל כוחו וכוונתו וכל השגותיו בהשם יתברך, ואף בהתעסקו בענייני העולם מתכוין לעבודת האל יתברך, הוא יקרא עבד ה', עכ"ל. ועיין להגאון רבי אלחנן ווסרמן הי"ד (קובץ מאמרים), אשר למד מכאן: ש'משה רבינו נתעלה על כל הברואים, בכך שכל כוחותיו וחושיו היו מוקדשים לה'. והיינו שכל כולו מתבטל לאדוניו בבחינת 'מה שקנה עבד קנה רבו, עד לתחושה ברורה שאין לו בעצמותו כלום, עכ"ל. ולפי"ז פשוט שכגודל מדרגת האדם והשגותיו, כך היא מידת התבטלותו העצמית כלפי הקב"ה. שהרי אינו דומה מי שהגיע בחכמתו ומעשיו לפסגת הרוממות עד שדרשו עליו בגמ' (נדרים לח, א) 'חמישים שערי בינה נבראו בעולם וכולם ניתנו למשה חסר אחת שנאמר (תהלים ח, ה) ותחסרהו מעט מאלוהים', ועם כל זה מבטל הוא את עצמותו ותולה את כל קניינו בהקב"ה – למי שלא הגיע לדרגות מופלגות מעין אלו. וזוהי מדרגת 'עבד ה' שהיתה במשה יותר מכל הברואים, אשר בעבורה זכה למעלת 'בכל ביתי נאמן הוא'.

ובזה יאירו דברי רש"י עה"פ שלפנינו 'לא יראתם לדבר בעבדי במשה', וזה לשונו: אינו אומר בעבדי משה, אלא בעבדי במשה. בעבדי אע"פ שאינו משה, במשה אפילו אינו עבדי כדאי הייתם לירא מפניו. וכל שכן שהוא עבד, ועבד מלך – מלך יהיה לכם לומר אין המלך אוהבו חינם. ואם תאמרו איני מכיר מעשיו, זו קשה מן הראשונה, עכ"ל. ולכאורה הדברים סותרים לדברי הכתוב המפורשים אשר תלה את תלונת ה' – 'במעלת העבדות שהיתה במשה, ולא בגדלותו העצמית. ברם לפי המבואר, אין כאן מעלות נפרדות, אלא הא בהא תליא. שכן מידת גדלותו המופלגת – מגלה על מדרגת העבדות שהיתה בו, ומאידך העבדות שהיתה בו – היא הגורם לגדלותו המופלגת, וכדפי'. ולכן שפיר פירש רש"י, שבכל אחת מהמעלות הללו 'כדאי הייתם לירא מפניו, והבן'.

ואכן זה היה תוכן הספד התורה על משה רבינו ע"ה ביום פטירתו – 'וימת שם משה עבד ה' (דברים לד, ה). וכבר תמה הגאון רבי אלחנן ווסרמן (אור אלחנן), וכי זה כל הספדו של מנהיג הדור אשר הוכתר במדרש רבה (דברים יא, ג) בכתר 'ואת עלית על כולנה', על שהציל עצמו וכל בני דורו, עי"ש. ואשר הגיע לפסגת הגדלות האנושית עד שדרשו עליו בש"ס (נדרים לח, ב) 'וחסרהו מעט מאלוהים', וגם נתעלה על כל הברואים באם כל המידות הטובות 'והאיש משה עניו מאוד מכל האדם' (במדבר יב, א). ובירא, שבמיללם אלו טמונים כל מעלותיו הנשגבות של משה, יען כי כולן הן פועל יוצא מעבדותו והתבטלותו כלפי ה', וכדפי'. וזה למעשה היה הספדו של הרב על החפץ חיים ביום פטירתו.

ולחידו הדברים הוסיף הרב בהספדו, מעשה המובא במדרש תנחומא (פ"ר לך לך): מעשה בסוחר אשר הפליג בספינה למדינת הים יחד עם עבדו וכל רכושו. והנה בלב ים חש ברע והרגיש כי קיצו קרב, והחל דואג מה יאה על כל רכושו. שכן אם יצוה להורישו לבנו יחידו, אפשר שהעבד לא יקיים צוואתו ויחמוד את כל רכושו לעצמו. ואף אם יצוה את העבד במחצית רכושו, אפשר שלא יעביר גם את המחצית השניה לבנו. החליט

דבר העורך

הגאולה בחסד וברחמים

'ובהקהיל את הקהל תתקעו ולא תריעו', אומר ה'החזה מלובלין' זיע"א מובטח לנו כי הגאולה תבוא בחסד וברחמים, כמו שנאמר בפרשתנו 'ובהקהיל את הקהל" כאשר הקב"ה יקהיל ויקבץ את נידחי ישראל מהגלות, "תתקעו" הקב"ה יתקע בשופר גדול ואז יגיע זמן הגאולה, "ולא תריעו" אבינו אב הרחמן לא יריע להם לישראל ח"ו. אמר **רבי אלימלך מליז'נסק זיע"א** שפעל בתפילתו שלא יהיה מלחמת גוג ומגוג, אלא פתאום יבוא אליהו ויבשר אשר הנה משיח בא, שנאמר 'פתאום יבוא אל היכלו האדון אשר אתם מבקשים', ומפרש ה'מצודת דוד' זה מלך המשיח אשר עין כל אדם מצפה ומייחל לו. וכן כתב **ב'מגיד מישירים' למרן ה'בית יוסף'** ראשון לציון הנה הנסי' הגאולה תבוא בפתע פתאום וישועת ישראל תאיר ותזרח כחרף עין.

ברכת ליל אלו ויבורך הרב עוזיאל אדרי

רב המרכז הרפואי "סווקה" וק"ק "שבטי ישראל" שכוה"א באר שבע

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים מדויק לבאר שבע	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	יום ו'	שבת קודש
עלות השחר	4:07	4:07	4:07	4:07	4:07	4:08	4:08
זמן טלית ותפילין	4:15	4:15	4:15	4:15	4:15	4:16	4:16
זריחה - תנן תהמה	5:41	5:41	5:41	5:41	5:41	5:42	5:42
סיו' ק"ש לעת מנ"א	8:24	8:24	8:24	8:24	8:24	8:25	8:25
סיו' ק"ש לחגית והנ"א	9:07	9:07	9:07	9:07	9:07	9:07	9:07
סיו' ברכות ק"ש	10:18	10:18	10:18	10:18	10:18	10:19	10:19
תצות יום ולילה	12:41	12:41	12:41	12:41	12:41	12:42	12:42
טחנת גדולה	13:17	13:17	13:17	13:17	13:17	13:18	13:18
סגל המנחה	18:36	18:36	18:36	18:36	18:36	18:38	18:38
סקיעה	19:48	19:48	19:48	19:48	19:48	19:50	19:50
צאת הכוכבים	20:05	20:05	20:05	20:05	20:05	20:07	20:07

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע: **בהעלותך**
 הפטרה: **רוני ושמחי**
 כניסת השבת: **19:27**
 יציאת השבת: **20:18**
 רבנו תם: **21:14**

המשך דבר רב העיר במדור "אורות הכשרות"

העלון טעון גניזה.

אורות הפרשה

מקור השפע

'בהעלותך את הנרות', כתב רש"י מדרגה ומעלה הייתה לפני המנורה, שעליה הכהן עומד ומטיב. מבאר רבי יצחק מנשכין זיע"א מדרגה זו מלמדת על מעלה עליונה מיוחדת שהייתה למנורה, סגולה מיוחדת, שעליה הכהן עומד ומטיב שממנה שופע שפע רב וכל טוב לעם ישראל.

העלאת הנשמות

'בהעלותך את הנרות', מבאר ה'אור התורה' הנרות רומזים לנשמות ישראל, כמו שנאמר 'וה' נשמת אדם'. 'בהעלותך את הנרות' תפקידו של האהרן להעלות את נשמות ישראל ולהביאן לדרגה עליונה של אהבת ה', כך שהאהבה תתלחט כרשפי אש. שבעת הנרות רומזים לשבע מידות בעובדי ה', לפי שבעת כוחות הנפש. מבאר הרבי אף שהציווי על הדלקת הנרות נאמר לאהרן הכהן, הרי 'הדלקה כשרה בזר'. היינו שכל אחד ואחד חייב לעסוק בעבודה קדושה זו של 'הדלקת' נשמות ישראל וקירובן לאביהם שבשמיים.

לא שינה

יועש כן אהרן', כתב רש"י 'להגיד שבחו של אהרן שלא שינה'. מבאר הרבי אהרן ידע היטב את הכוונות הנשגבות שבהדלקת הנרות. הוא חש כי בפעולתו הוא מעלה את נשמות ישראל ואף גורם להתעלותן של שבע המידות העליונות. ובכל זאת 'לא שינה' גם כשעמד בדרגות רוחניות עליונות ביותר עשה את עבודתו בדיוק כפי שהיה צריך לעשות, בלי שום שינוי.

עובד מתוך אמונה

'לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא', אומר המגיד ממזריטש זיע"א אף שמשה רבינו ע"ה היה יכול להגיע לכל דבר דרך החכמה והתבונה, כבן בית בשמי השמים שהיה יכול לראות כל דבר משרשו בעולמות העליונים, בכל זאת "בכל ביתי נאמן הוא" משה רבינו היה עובד את ה' מתוך אמונה תמימה.

שלושת עבדי משה

'לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא', מבאר ה'משך חכמה' שלושה קרא להם הקב"ה בתורה 'עבדי' "אברהם עבדי", "עבדי כלב", "עבדי משה". שלא קראו לשום אדם בתואר 'אדוני' או 'עבדך'. וכמו שאמרו חז"ל שהם לא רצו להזכיר מלכות שמים אצל מלכות בשר ודם.

הנבואה הייתה אצל משה טבע

'לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא', מבאר ה'שפת אמת' כל הנביאים היו צריכים להשתנות בזמן הנבואה על ידי התפשטות הגשמיות ולהיעשות כברייה חדשה, כמו שנאמר שבשעה שהנבואה הייתה שורה על הנביאים היו פניהם מאירות כלפידים. נמצא שאין הנבואה דבוקה בהם בעצם. ואילו אצל משה רבינו ע"ה כשהיה צריך לדבר עם הבריות, שם על פניו מסווה והתלבש בגשמיות. כי כשהנבואה דיברה בו היה בעצם טבעו.

רבי כריבנו של עולם

'והאיש משה עניו מאוד מכל האדם', אמר החתם סופר זיע"א אילו היה לי רבי כריבנו של עולם, הייתי אף אני משה רבינו. ואם תאמרו, מפני מה אין לי רבי כריבנו של עולם, זאת משום שאין אני משה רבינו.

מה שמראים מהשמים לא מגלים

'לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא', מבאר הרבי פסוק זה נאמר על משה רבינו, ויש לפרשו על כל נשיאי ישראל. ומהו ענין הנאמנות, שלא כל מה שמראים להם מן השמים הם מגלים. ללמדנו שגם אם אין אנו מבינים תמיד את הוראותיהם של נשיאי ישראל, עלינו לקיימן במילואן ומתוך ביטול מוחלט, מכיוון שבוודאי הם יודעים מה שהם אומרים ומצווים, ולא כל מה שהם רואים מלמעלה הם מגלים לנו.

ראיית אלוקות בהקץ

בחלום אדבר בו, לא כן עבדי משה', אמר הבעל שם טוב הקדוש זיע"א כאשר אדם מתאמץ בכל כוחו בעבודת ה' בלימוד התורה ויראת שמים, ובאהבתה יגה תמיד שמרגיל את עצמו לחשוב תמיד על החיות האלוקית המלושבת בתוך כל דבר נשמי, הקב"ה יערה עליו רוח טהרה ממרום והוא יזכה לראות בחלום הלילה את האלוקות עצמה, בלי לבוש וכיסוי. אבל אצל משה רבינו ע"ה נאמר "לא כן עבדי משה", משה רבינו רואה את החיות האלוקית גם בהקץ ולא רק בחלום.

ענוה גם כלפי כל אדם

'והאיש משה עניו מאוד מכל האדם', מבאר בעל התניא זיע"א משה רבינו ע"ה הוא בחינת ספירת החכמה, ולכן הצטיין במידת הענוה. שכן הידיעה וההשגה בגדולת ה' גורמת לאדם התבטלות מוחלטת כלפי הקב"ה. ההמיוחד בענוה זו היא שהתבטלות באה לידי ביטוי לא רק בענוה כלפי ה', אלא גם בענוה כלפי כל אדם, כי האדם השלם שהוא גדול באמת, יש לו ענוה כלפי כל אדם ואפילו מלפני הפשוט שבפשוטים.

אורות הכשרות

לכתוב את כל נכסיו לעבדו, תוך הסתייגות אחת: שתינתן הרשות בידי בנו לבחור לו אחד מכל נכסיו. הגיע העבד לעיר והציג בפניו את צוואת אביו, וביקשו לבחור אחד מכל הנכסים. לא האמין הבן למראה עיניו והצטער מאוד על מה עשה אביו ככה לנשלו מכל נכסיו ולהותיר בידו רק נכס אחד. הלך לדיין העיר ושטח בפניו את צערו, תוך שהוא מציג לנגד עיניו את הצוואה התמוהה. 'דע לך שחכם גדול היה אביך', השיב לו הדיין, לך אפוא וקיים את צוואתו ובחר לך את העבד ובכך תזכה לכל הנכסים, שהרי כבר נפסק בתלמוד (פסחים פ"ג, ב) 'כל מה שקנה עבד קנה רבו'. וזוהו ביקש המדרש לאלפינו בינה, שעבד ה' - כולל בתוכו את כל המעלות: **וכמה** מופלאים הם בזה דברי הלל בגמ' (חגיגה ט, ב) עה"פ 'ושבתם וראיתם בן צדיק לרשע' (מלאכי ג, יח), וזה לשונו: 'אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים - לשונה פרקו מאה ואחד'. וכבר תמחה הגמ' שם, וכי מה בכך שהוסיף עוד פעם אחת על מאה פעמים שכבר למד, עד שזהו ההבדל התהומי שבין 'עובד אלוקים' - למי 'שלא עבדו!' ברם לאור המבואר, אפשר שכוונת הלל לרמוז בזה, שאינו דומה השונה פרקו אפילו מאה פעמים - למי שהוסיף עליהם עוד פעם אחת, יען כי בכך גילה שגם המאה פעמים הראשונות שלמד לא היו כדי להבין ולהשכיל בחכמת התורה אלא אך ורק מפני שכך ציוה לנו השי"ת, שהרי לכך הוסיף עוד פעם אחת של עמל אחר שכבר ידע והבין את תלמודו, ולכן אות וסימן הוא כי 'עובד אלוקים' הוא!

ובשכר זאת אמרתי ליישב הערה גדולה, מדוע אנו מצווים כל כך לעשות זכר ליציאת מצרים, עד שמצוה זו הפכה לאחד מעיקרי האמונה: מזכירים אותה פעמיים בכל יום - בקריאת שמע ערבית ושחרית, בברכת המזון, בקידוש, במועדים וכו'. ולא עוד אלא שזה היה הדיבור הראשון אשר בו פתח ה' בסיני 'אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים'. והלא עיקר יציאת מצרים תכליתה היה קבלת תורה כמבואר במקראות מפורשים, ואם כן מן הראוי היה לזכור את יום מתן תורה שהוא 'התכלית' ולא את יציאת מצרים שהיא רק האמצעי. ומקדמא דנא שמעתי בשם הגר"א קוטלר זצ"ל שעמד בזה, ופירש: 'שיזכרו עושים למאורע עתיק שהיה ואינו עוד, ברם קבלת התורה אינו מאורע עתיק שיש לעשות לו זכר שהרי חביבה תורה על לומדיה בכל יום ויום כיום נתינתה בהר סיני (ברכות ס"ג, ב), עכ"ל'. ברם לפי המבואר באורך מאמר זה, אין מקום להערה זו כלל ועיקר. שכן אילו לא הוציאנו הקב"ה ממצרים, אזי עדיין עבדים היינו לפרעה במצרים, וממילא לא היינו יכולים לקבל 'עול' תורה ומצוות, שהרי פשוט שאין עבד לשתי רשויות! נמצא לפי"ז שהמפתח לקבלת התורה - הוא יציאת מצרים. ומעתה שוב לא יפלא מדוע אנו עושים זכר ליציאת מצרים, שהרי הוא יסוד כל התורה כולה. ועל כן בחר ה' לפתוח במעמד הר סיני בדיבור 'אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים', לאמר רק אחרי שנגיע להכרה זו של התנתקות מעבדות מצרים - אזי נהיה ראויים לקבל עליו עול תורה ומצוות. והן הם עומק דברי הגמ' (קידושין כ"ב, ב): 'עבדי הם - ולא עבדים לעבדים'!

מברכת למה ללוח ולקובץ
הרב יהודה דרעי
הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

הרבנות והמועצה הדתית באר שבע
מחלקת הכשרות

דרושים משגיחי כשרות

לעבודה מיידית
בעלי נסיון למשרה מלאה/לחצי משרה
לפרטים יש לפנות
למחלקת הכשרות 08-6204026
או במייל:
y0527681143@gmail.com
או למנהל מחלקת הכשרות
הרב יעקב אטלן 054-9210545

בית דין צדק לענייני ממונות
שע"י הרבנות והמועצה הדתית באר שבע
לפרטים: הרב אלעזר ביטון שליט"א
נייד: 052-7670510

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של מורנו המרא דאתרא
הגאון הגדול רבי יהודה דרעי שליט"א

מהלכות שליח ציבור

ש - מחלל שבת או המגלח זקנו בתער (סכין גילוח), האם מותר לשמש שליח ציבור!

ת - המגלח זקנו בתער או המחלל שבת, אסור לעבור לפני התיבה כשליח ציבור, אפילו אם אינו נוהג כן בקביעות אלא רק לפעמים. ועדיף להתפלל ביחידות מאשר להתפלל עם שליח ציבור כזה. ואם חזר בתשובה וקיבל על עצמו שלא ישוב עוד לעשות כן, מותר לו לעבור לפני התיבה כשליח ציבור.

ש - נוהגים שבימי האזכרה האבל עובר לפני התיבה, האם גם בו צריך להקפיד שלא יהא מחלל שבת או מגלח זקנו בתער?

ת - גם במי שרוצה לעבור לפני התיבה באקראי, כגון ביום השלושים או ביום פקודת השנה של אביו ואמו, יש להקפיד שלא יהא מחלל שבת או מגלח זקנו בתער, אלא אם כן חזר בתשובה.

ש - מי שהולך בגילוי ראש ורק בכניסתו לבית הכנסת הוא חובש כיפה לראשו, האם ראוי לעבור לפני התיבה כשליח ציבור?

ת - ראשית יש לבדוק האם אותו האיש שומר שבת ואינו מגלח בתער וכו', שכן בדרך כלל הוהיר בדברים אלו מקפיד לחבוש כיפה לראשו בכל עת. ועל כל פנים, גם מי ששומר תורה ומצוות אך אינו נוהג לחבוש כיפה לראשו מחוץ לבית הכנסת, אין זה מן הראוי שיעבור לפני התיבה כשליח ציבור.

ש - שליח ציבור שאינו מבטא נכון את האותיות האם ראוי לעבור לפני התיבה כשליח ציבור?

ת - שליח ציבור שאינו מבטא נכון את האותיות, כגון שמבטא אות ח' כאות ה' או להיפך, וכן אות ע' כאות א' או להיפך וכדו', אין למנותו כשליח ציבור אפילו זמני, ובלבד שיש אדם אחר בתוך הציבור, אשר יכול לבטא אותיות אלו כהגון.

ש - מי שזרועותיו או רגליו חשופים, האם ראוי לעבור לפני התיבה כשליח ציבור?

ת - ראוי שהשליח ציבור יעמוד על משמרתו כשהוא לבוש במלבושים נאים, כמי שעומד בפני מלך. ומכל מקום אין לפסול שליח ציבור מלעבור לפני התיבה, אלא אם כן הוא לבוש חולצה בשרווליים קצרים באופן שחלק מזרועותיו אשר מעל המרפק מגולים, וכן מי שלבוש מכנסיים קצרים באופן שירכיו ושוקיו מגולים.

ש - האם סומא (שאינו רואה כלל) ראוי לעבור לפני התיבה כשליח ציבור קבוע?

ת - מותר אף לכתחילה למנות מי שהוא סומא כשליח ציבור אפילו קבוע, ואין בזה כל מניעה, מפני שהוא חייב בכל המצוות מדאורייתא ומוציא אחרים ידי חובתם. ובלבד שהוא ראוי והגון מצד מעשיו כדין כל שליח ציבור.

ש - האם מותר לשלם שכר לשליח ציבור, ומה הדין בזה לשליח ציבור המשרת רק בשבתות וימים טובים?

ת - מותר לשלם שכר לשליח ציבור מקופת בית הכנסת. ואדרבה יש להעדיף שליח ציבור הנוטל שכר, מאשר למנות שליח ציבור בהתנדבות. והוא הדין לגבי שליח ציבור המשרת רק בשבתות וימים טובים, ואין לחוש בזה משום שכר שבת.

ש - האם מותר להעביר שליח ציבור מתפקידו, מפני שמצאו אחר שקולו ערב יותר?

ת - אין להעביר שליח ציבור הגון מתפקידו, אפילו שמצאו אחר שקולו ערב יותר, או שעלותו הכספית נמוכה יותר. אולם רשאים למנותו לצד השליח ציבור הקיים, ובלבד שלא יקופח שכרו של השליח ציבור הראשון.

דבר רבני הקהילות

הרה"ג אורן נזרית שליט"א
רב ק"ק "יגדיל תורה" שכונה ו' הישנה

וְהִשְׂיֵאֲנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ בְּרֶכֶת מוֹעֲדֶיךָ

כִּאֲשֶׁר אֲנַחְנוּ פּוֹנִים מִן הַחַג הַקָּדוֹשׁ שֶׁל שְׁבֻעוֹת, עֲלֵינוּ לְהֶאֱמִין בְּגִדְלַת הַמִּתְנָה שֶׁקִּבְּלָנוּ מִן הַשָּׁמַיִם, כִּי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן לְכָל אֶחָד אֶת חֵלְקוֹ שֶׁבַתוֹרָה, מִה שֶׁמְגִיעַ לוֹ בַּשָּׁנָה זֹאת... וְהוּא דָּבָר עֲצוּם! וְצָרִיךְ מְאֹד לְשַׁמֵּר עַל כֵּךְ וּלְקַדֵּשׁ וּלְהַחֲשִׁיב זֹאת, כִּי כְּשֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נֹתֵן מִתְנָה וְהַיְהוּדִי מִיָּקָר, מְעִרִיךְ וְשׂוֹמֵר וְכוּ', זֶה בְּעֲצֻמּוֹ מְכַבֵּד אֶת נֹתֵן הַמִּתְנָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּבִכּוּל, וְאֵז זֹכָה לְקַבֵּל עוֹד שִׁפְעַ שֶׁל דַּעַת עֲלָיו. מוֹבָא בַּסְּפָרִים הַקָּדוּשִׁים (וַעֲנִי בְּקִנְטֵרֵס מֵאֵת הַגָּאוֹן רַבֵּי חֲנוּךְ קַרְלִנְשְׁטַיִן ז"ל), אֲשֶׁר לְכָל יוֹם טוֹב יֵשׁ הַשְּׁפָעָה רוּחָנִית מִיְּהוָה שְׁאִין בְּיוֹם טוֹב אַחֵר. וְאֵימָתָּה בַּסְּפָר הַקָּדוֹשׁ 'שִׁפְתָּ אֲמַת' (פֶּסַח תַּרְל"ד), וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: 'הַמוֹעֲדוֹת הֵם עֲדוֹת לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁמִּיְּחִידִין לְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כְּתִיב "עוֹמְדוֹת הֵיוּ רְגִלֵינוּ" כּוּ', כְּשֶׁהֵיוּ עוֹלִין לְרִגְלֵי שְׁבָטֵי יְהוָה עֲדוֹת לְיִשְׂרָאֵל כּוּ'. וְעֲדוֹת הוּא לְשׁוֹן בְּרוּךְ הַדַּעַת, כִּי הַמוֹעֲדוֹת נֹתְנִין דַּעַת לְכָל אִישׁ יִשְׂרָאֵל, לְכָל יָמֵי הַשָּׁנָה; עַד כָּאֵן לְשׁוֹן קִדְשׁוֹ. מוֹסִיף בַּסְּפָר 'מִכְתָּב מֵאֵלֵיהֶו' (חֵלֶק ב'): 'כִּל הַזְּמַנִּים הַטּוֹבִים לֹא עוֹבְרִים עַל הָאֵדָם, אֲלָא הָאֵדָם עוֹבֵר בְּתוֹךְ הַזְּמַנִּים'. וְלָכֵן זְכִינוּ לְהַכְנִס בְּתוֹךְ יְחַג הַשְּׁבֻעוֹת! הִנֵּה! וְלֹא שֶׁהוּא עֹבֵר עֲלֵינוּ. וְהֵיוּ אוֹמְרִים צְדִיקִים, וְכֵן הִיָּה רְגִיל בְּפִמְיָה דְהַגָּאוֹן הַצְּדִיק רַבֵּי יִצְחָק הוּסְטֵר בַּעַל הַיַּפְחָד 'יִצְחָק ז"ל, הַיּוֹם הַקָּדוֹשׁ לֹא עֹבֵר, אֲלָא הַתּוֹסֵף עֲלֵינוּ וְנִכְנָס בְּנוֹ. אֲנוּ אוֹמְרִים בְּתַפְלַת הַחַג: 'וְהִשְׂיֵאֲנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ בְּרֶכֶת מוֹעֲדֶיךָ', וְהִנֵּה לְתַבַּת יְהוִשִׁיאֲנוּ יֵשׁ כְּמַה פְּרוּשִׁים, אֶחָד פְּרוּשִׁים הוּא, שֶׁהוּא מְלִשׁוֹן 'מִתְנַשֵּׂא' - מִתְרַוֵּם, שֶׁהַחַג הַקָּדוֹשׁ מְרוֹמֵם וּמְנַשֵּׂא אֶת הָאֵדָם. פְּרוּשׁ נוֹסֵף לְתַבַּת יְהוִשִׁיאֲנוּ, שֶׁהִיא מְלִשׁוֹן 'מִשְׂאָה', מַעֲיֵן מְטַעַן שֶׁאֲנַחְנוּ מְגַבִּיחִים וּמְרִימִים אֶת כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשְּׁפִיעַ עַל כָּל יְהוּדִי וְיְהוּדִי בָּחַג, (וְהִיא מִתְנָה גְּדוּלָּה, וְזֶהוּ יְהוִשִׁיאֲנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ אֶת בְּרֶכֶת מוֹעֲדֶיךָ. פְּרוּשׁ שְׁלִישִׁי לְתַבַּת יְהוִשִׁיאֲנוּ, שֶׁהִיא מְלִשׁוֹן, 'מִשְׂאִין מִשְׂאוֹת' (רֹאשׁ הַשָּׁנָה כֵּב ע"ב), הֵינּוּ שֶׁהַחַג מְבַעֵיר בְּנוֹ אֶשׁ אֶהְבָּה גְּדוּלָּה וְעֲצוּמָה אֶל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל זֹאת אֲנוּ מְבַקְּשִׁים גַּם כַּעַת, כְּשֶׁאֲנוּ יוֹצֵאִים מִן הַחַג, שֶׁאֵשׁ הַתְּשׁוּקָה הַזֹּאת אֶל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תִּמְשִׁיךְ לְבַעַר וּלְהַטֵּה בְּנוֹ עַד אֵין קֵץ. אֵימָתָּה שֶׁאֲפָשֶׁר לְעַצֵּר אֶת כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת שֶׁלֹּא לְמַשְׁךְ כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה כְּלָה, מִשׁוּם כֵּךְ נִקְרָא הַחַג הִנֵּה בְּתוֹרָה 'עֲצָרְתָּ', וְזֶה נִרְמָז בְּמַה שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת ט, ח): "לֵךְ אֶל הָעָם וְקִדְשְׁתֶּם הַיּוֹם וּמָחָר", רְבוּתֵינוּ אֲמִירוֹ (מְכִילֵתָא בֵּא יח), יֵשׁ מִחֵר שֶׁהוּא לְאַחַר זְמַן, אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּהִכְנָה לְמִתְּן תוֹרָה: "וְקִדְשְׁתֶּם הַיּוֹם וּמָחָר", וּמָחָר זֶה גַּם לְאַחַר זְמַן, הֵינּוּ שֶׁהַחַג עֲצֻמוֹ הוּא מְמַשִּׁיךְ אֲתָנוּ גַּם לְאַחַר זְמַן. חַג זֶה מְסַגֵּל לְהַמְשִׁיךְ טְהוּרָה לְכָל הַשָּׁנָה כְּלָה, יוֹתֵר מִשְׂאֵר הַחַגִּים, כִּי הִנֵּה אֵימָתָּה בְּגִמְרָא (סוֹטָה כ"א ע"א): 'עֲבָרָה מְכַבָּה מְעוּבָה, אֵין עֲבָרָה מְכַבָּה תוֹרָה'. וְלִפִּי זֶה יוֹבֵן שֶׁרֶשׁ הַהִבְדָּל שְׁבוּיִן שְׂאֵר יָמִים טוֹבִים לְיוֹם טוֹב שֶׁל שְׁבֻעוֹת, כִּי שְׂאֵר יָמִים טוֹבִים הֵם בְּחִינַת 'מְצוּהָ', וְהָרִי עֲבָרָה מְכַבָּה מְעוּבָה, אֲבָל הַיּוֹם טוֹב-קָדוֹשׁ שֶׁל שְׁבֻעוֹת הוּא בְּחִינַת 'תוֹרָה', וְאֵין עֲבָרָה מְכַבָּה תוֹרָה. נִמְצָא, שֶׁגַּם אִם יִתְקַרֵּר מִהַקְּדוּשָׁה הַעֲלִינָה שֶׁזָּכָה לְהַשִּׁיג - לֹא תִבְטַל הַטְּהוּרָה שֶׁזָּכָה לָהּ בְּחַג הַשְּׁבֻעוֹת, כִּי אֵין שׁוּם נְפִילָה וְעֲבָרָה שֶׁיְכַוְּלָה לְכַבּוֹת אֶת אֹר הַתּוֹרָה הַקָּדוּשָׁה שֶׁזָּכָה לָהּ בְּחַג הַשְּׁבֻעוֹת. כִּי קִדְשַׁת הַתּוֹרָה הִיא לְמַעַלָּה מִכָּל הַקְּדוּשׁוֹת, וְאֵין קִדְשָׁה כְּמוֹהָ כָּלל, כְּדֵאֵימָתָּה בְּאֵהר הַקָּדוֹשׁ (ח"י פ"א ע"א): 'תִּתְנָא, קִדְוִשָׁה דְאִוְרְיִיתָא, קִדְוִשָׁה דְסִלְקִיתָ עַל כָּל קִדְוִשִׁין לְמַדְנֵי, הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַתּוֹרָה הִיא קִדְשָׁה שְׁעוּלָה עַל כָּל הַקְּדוּשׁוֹת'. וְעַל כֵּן מוֹבָן מִדּוּעַ קִדְשַׁת חַג הַשְּׁבֻעוֹת נִשְׂאֶרֶת בְּנוֹ לְמַשְׁךְ כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה. וְהִנֵּה עֲתָה אֲנוּ עוֹמְדִים בְּסִיּוּם שְׁבַעַת יָמֵי הַתְּשׁוּבָה, וְהַתְּהַרְוֹת הַגְּדוּלוֹת הֵן צְרִיכוֹת שְׁמִירָה, כְּמוֹ שֶׁתִּיל חֲדָשׁ וְעֵצֵר, שֶׁכָּכֵל שֶׁהוּא רֵךְ וְקָטָן הוּא צְרִיךְ שְׁמִירָה יוֹתֵר, כֵּךְ אֵלוֹ הַתְּהַרְוֹת הַקְּדוּשׁוֹת, שֶׁבְּיָמִים הָאֵלוֹ, עֲלֵינוּ לְשַׁמֵּר עֲלֵיהֶם מִכָּל מִשְׁמֵר, פֶּן וְאוּלַי יֵאבְדוּ מֵאֲתָנוּ חֵס וְשְׁלוֹם. וְכֵבֵר אֲמַרְנוּ, שֶׁקִּדְשַׁת הַחַג הִיא כְּעֵין תַּחֲנוּת דְלֶק רוּחָנִית, שֶׁאֵדָם נִכְנָס וּמְקַבֵּל כַּחוֹת עַד הַחַג הַבָּא, וּבְחַג הַשְּׁבֻעוֹת מְקַבְּלִים כַּחוֹת רוּחָנִיִּים, הַמְּכַלִּים אֶת עֵינֵינוּ הַתְּמַדָּת וְיִדְעַת הַתּוֹרָה הַקָּדוּשָׁה - דְרָכֵי הָאֵדָם וְהַתְּהַרְוֹתוֹ לְמַשְׁךְ כָּל הַשָּׁנָה כְּלָה, בְּבַחֲבִינַת "הוּא יִפְתַּח לְבָנוּ בְּתוֹרָתוֹ". וְעַל דְרָךְ הַמְשָׁל, אַחֵר שֶׁהַכֵּבֵב כְּבֵר מִתְדַלֵּק, מִה שֶׁחִסֵּר הוּא רַק הַמְּפַתַּח שֶׁל הַמְּכַוְּנִית, וְשֶׁהִיא תַּחֲחִיל לְנִסְעָה, וְכֵן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהַתְּחִיל לְנַצֵּל אֶת מַה שֶׁקִּבְּלָנוּ בְּחַג עַל יְדֵי הַתְּמַדָּה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה.

בבית אורן נזרית
הרב אורן נזרית

הבטחה לעולם הבא

נתן שמעון, בן העיר שאף (סוצ'אבה), בבוקובינה שבצפון רומניה, היה סוחר מצליח, אולם מזלול במצוות. לעומת זה, אשתו הייתה יראת שמים, בת להורים חסידי פרמישלאן. מפעם לפעם הייתה נוסעת לפרמישלאן, לקבל את ברכתו של רבי מאיר.

הבעל נהג לזלזל בניסיונותיה. מאז ומעולם לא האמין בחסידים וברבותיהם, ולעג לסיפורי המופתים המתהלכים עליהם. אולם הוא לא היה יכול לעמוד בפני דמעותיה של אשתו, לאחר שעברו שנים מאז נישואיהם ועדיין לא זכו בפרייבטן.

בכל פעם שהייתה האישה באה אל הצדיק מפרמישלאן היה הצדיק אומר לה: "כאשר תבואו שניכם יחד, את ובעלך, אברך אתכם".

שוב ושוב ניסתה האישה לשכנע את בעלה לבוא עמה, אך הוא סירב. פעם אחת, כבואה אל הרבי, אמר לה: "אמרי לבעלך שמאיר מפרמישלאן מצווה עליו לבוא מיד. יודע אני שגם הפעם יסרב בתחילה, לכן אמרי לו כדברים האלה: האם יאה ליהודי לשבת בבית מרוחז בחברת גוים בעיר גאלאץ (גאלאצ'י) בליג בעומר וללעוג למאיר מפרמישלאן?!"

כששב הבעל מעסקיו אמרה לו כי הרבי מצווה עליו לבוא עמה לפרמישלאן. כצפוי, האיש הגיב בצחוק מתגלגל.

ברגע זה מסרה לו האישה את הדברים שאמר הרבי. בבתיאחת השתנו פניו של נתן שמעון וחיובו נמחק. פתאום קלט שהרבי, היושב בפרמישלאן, יודע היכן הוא מבלה בעיר גאלאץ ומה הוא מדבר שם. הוא התחבט ומן מה ולבסוף הודיע לאשתו כי הוא מוכן לנסוע.

כדי שלא ייודע כי הוא נוסע לפרמישלאן, החליט לנסוע ללמברג ומשם לפרמישלאן. מיד בהיכנסם אל הצדיק נתן לו הרבי את ידו לשלום ושאל: "מניין בא יהודי ומה תבקש?".

נתן שמעון ענה: "אני נתן שמעון בן רבקה רייזל מהעיר שאף, ובאומרו זאת הושיט לרבי 'פתקה' ובה בקשת הברכה, ומצורתה לה תרומה לפדיון נפש, כנהוג.

נתן הצדיק מבט חודר בעיניו ושאל: "ומדוע היה עליך לעבור דרך למברג? מכאן שזו אינה המטרה העיקרית של נסיעתך, רצוני היה שתבוא לפרמישלאן במיוחד, וכך ידעו הכול כי אין זו בושה לנסוע לרבי.

"עתה שובו לביתכם", סיכם הצדיק, "ובפעם הבאה כאשר תבואו לפרמישלאן היישר משאף אמלא את משאלתכם".

נתן שמעון, שנוכח עכשיו שנית ברוח קודשו של הרבי, החליט למלא את דבריו. אולם בשבוע לביתו נאלץ להתעכב בגלל עסקיו הרבים, ורק לאחר זמן שוב יצא עם רעייתו לדרך, הפעם היישר לפרמישלאן.

אורות עונג שבת

מוקן תמיד

והאיש משה עניו מאוד מכל האדם, פעם אחת רבי משה מרזודוב זיע"א השתתף בחתונה. הגיע זמן המנחה, ולא היה לו זמן להתכונן כראוי לפני התפילה. קם ואמר המשנה במסכת ביצה אומרת ש'אפר כירה מוכן הוא', ומה יש ללמוד שאף על פי שאדם צריך לעשות הכנות לתפילה, אך מי שהוא עניו בבחינת 'אפר כירה' ותו לא, הרי הוא עומד בכל זמן ומוכן להתחבר אל ה', ואינו צריך לעשות הכנה מיוחדת לתפילה. על פי הסיפור הזה הסבירו מדוע התורה משבחת את משה במידת הענווה דווקא 'והאיש משה עניו מאוד מכל האדם', והלוא ודאי היו בו עוד מעלות רבות. אלא שבהיותו עניו מאוד, היה בבחינת 'אפר כירה' ש'מוכן הוא', ולכן זכה שחב"ה דיבר איתו בכל עת.

לא מגלה סודות

לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא, לפני חג הפסח ביקר רבי אהרן הגדול מקולין זיע"א אצל רבו המגיד ממזריטש. אחרי שפרד ממנו לשלום שלח המגיד אחד מתלמידיו לעכבו ולמנוע ממנו לנסוע. רבי אהרן תמה ואמר, הלוא נפרדתי מהרבי ולא אמר לי להישאר. הוא חזר אל רבו ושוב נפרד ממנו לשלום, אך מיד שלח המגיד אחד מתלמידיו להשפיע על רבי אהרן שלא ייסע. הדבר חזר נשנה שלוש פעמים, ולבסוף נסע רבי אהרן לביתו והסתלק בחול המועד פסח. לאחר מכן שאלו תלמידי המגיד את רבם, שהואיל וזהו מראש את מה שיקרה לתלמידו, מדוע לא אמר לו בפירוש שלא ייסע. ענה המגיד הקב"ה העיד על משה רבנו ש"בכל ביתי נאמן הוא". אף על פי שראה בשמים דברים נפלאים, לא גילה מה שלא ניתן לו רשות לגלות.

ענוה מהמשימה

והאיש משה עניו מאוד מכל האדם, מבאר רבי שלמה מרדומסק זיע"א ענותנותו של משה רבנו ע"ה נבעה מראייתו את תפקידו העולם להעלות את כולם למעלות רוחניות לעבוד את ה', וכל עוד שקיים בעולם 'כל האדם אשר על פני האדמה'. כל עוד שיש בני אדם שטרם התעלו למדרגה הנאותה, והראש שלהם שקוע באדמה בשמיות "על פני האדמה", הרי שעדיין הוא עוד לא השיג ומילא את תפקידו בעולם.

אותו יום היה יום קריאה בתורה, בפרשת עקב, רבי מאיר עצמו היה הקורא, ובהגיעו למילים "לא יהיה בך עקר ועקרה" אמר אותן בהדגשה. הצדיק אף הורה להעלות את נתן שמעון לתורה. לאחר הקריאה ציווה לעשות לו 'מי שבידך', וכשאמר הגבאי "בעבור שנדו...", ביקש נתן שמעון לנקוב בסכום, אולם אז עצר אותו הרבי לפתע ואמר: "לעזור לישראל..."

אחרי התפילה ביאר הרבי לנתן שמעון את דבריו: "יום יבוא ויהודי צדיק יזדקק לעזרתך, ובידך יהיה לעזור לו, אף כי הדבר ידרוש ממך מסירות נפש. אם תקבל עליך לעשות זאת תקיים מצווה גדולה, ואני מבטיח לך כס בן". נתן שמעון קיבל עליו לעשות זאת והרבי בירכם.

לא עברה שנה ונולד בן לנתן שמעון וזוגתו. הוא חזר לשגרת עסקיו, אך שינוי גדול התחולל בו, והוא נעשה יראשמים יותר.

לרגל עסקיו היה מרבה לבקר בערי הגבול שבין רומניה לאוסטריה. עם הזמן הכיר רבים מאנשי המשטר ופקידים בכירים משני עברי הגבול.

יום אחד נודע לו כי רבי ישראל מרז'ין נרדף מפני השלטון הרוסי, וחסידיו מחפשים דרך להעבירו אל מעבר לגבול האוסטרי. פתאום נזכר בדברי הצדיק - "לעזור לישראל". אין ספק שהרבי התכוון אליו.

לאחר שבחן כמה דרכים הציע תכנית לפני הצדיק מרז'ין. זו הייתה דרך שבה קטע העובר על נהר קפוא.

המבצע היה כרוך במסירות נפש ממשית. היה צורך להסתתר מעיני שומרי הגבול המטטרלים בשטח. גם ההליכה על שכבת הקרח הדקה הייתה מסוכנת ביותר. אולם נתן שמעון בטח בכוחו של רבי מאיר מפרמישלאן ששלח אותו למצווה זו, והתקדם בזהירות רבה, פסיעה אחר פסיעה.

בהגיעם לאמצע הנהר, בחשכת הלילה, עצר נתן שמעון. "החלטתי שזה הזמן לבקש מהרבי על נשמת", אמר. "חטאים גדולים חטאתי בימי חיי, ויודע אני שמגיעים לי על זה ייסורים קשים. רוצה אני את הבטחתו של הרבי שחטאיי יכופרו לי, ולאחר מאה ועשרים אכנס היישר לגן העדן".

קולו הרך של הרבי נשמע באומרו: "בני, מובטח לך, ואשריך ומאשרי אני שזו המחשבה המטרידה אותך ברגע זה".

בחסדי ה' עברו את הגבול בשלום, ולאחר שנתן שמעון הוביל את הרבי מרז'ין לאכסניה מתאימה, חזר לביתו בידעו כי זכה למלא את הבטחתו לרבי מאיר מפרמישלאן.

דרושים תורמים

לספרי לימוד

לבית המדרש "קול יהודה"

ניתן להקדיש
לרפואה, לברכה, להצלחה,
לעילוי נשמה וכו'.

בדבר פרטים ניתן לפנות
לר' מלאכי בוטבול הי"ו
050-4192060

לקיים בנו חכמי ישראל

הציבור מתבקש להעתיק בתפילה עבור
הרה"ג יוסף דהאן שליט"א בן רחל
בתוך שאר חולי עמו ישראל
והן אל כביר לא ימאס את תפילותינו.

לעילוי נשמת

הרב יוסף שלמה טריקי זצ"ל
בר עליה ז"ל

והרבנית רחל טריקי ע"ה
בת סימי ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.

שבת שלום!

* תוכן המודעות באחריות המפרסמים בלבד. ט.ל.ח.

077-9155522